Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: ”Clara Raphael”, i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 258. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938729760/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

var den ideale kerne i Mathildes egen identitet. Ilia var på sin side orienteret imod sine heroiske, afdøde mænd, faderen, storebroderen og Marstrand. Da hun endelig fik et udøbt barn i pleje, gav hun den lille pige deres navne i femininum, Oswalde Adolfe. Det var som ældre hendes sorg, at broderen aldrig ville få hendes bøger at se. Hvor Mathilde skrev for at hædre og retfærdiggøre Ilia, skrev Ilia for at hædre og mindes sine elskede afdøde mænd.

Storesøsteren havde okkuperet Mathildes identitet, og det var måske årsagen til, at hun efter Ilias død sammenlignede sig selv med Kaspar Hauser, hvis skæbne Heiberg havde beskrevet i *Kjøbenhavns flyvende Post* (1828 nr. 65-66). Ligesom den gennem hele barndommen indespærrede dreng havde Mathilde først sent fået førstehånds kontakt med verden – ufiltreret af søsterens stærke personlighed.

4. Fibiger og Heiberg

Major Fibigers finanser var ikke til at beholde de ugifte døtre i hjemmet. Efter konfirmationen og et par års ekstra undervisning fandt man plads til dem som guvernanter i forskellige provinsfamilier. Stillingen som guvernante, dvs. huslærerinde for småbørn, for pigernes vedkommende indtil konfirmationen, var dengang ugifte middelklassekvinders eneste acceptable erhverv. Da Mathilde Fibiger i oktober 1849 var klar til at bestride sin første guvernanteplads, var Ilia netop vendt hjem efter halvandet år hos en præstefamilie på Mors, og Anna, som Mathilde skrev flittigt til, var ude som lærerinde.

Til Mathilde havde man fundet en skovriderfamilie på Lolland, nærmere bestemt Maltrupgård i nærheden af Sakskøbing, og tæt ved Berritsgård, som siden 1832 var forpagtet af en anden farbroder, Christian Fibiger, der var behjælpelig med at arrangere ansættelsen. Efter knapt et år med flittig brevskrivning til søstre og veninder begyndte hun i slutningen af august 1850 at ordne sine ideer inden for en brevromans fiktive ramme; i slutningen af oktober sendte hun manuskriptet til Heiberg og anmodede ham om at stå for udgivelsen.

Man har siden undret sig over Heibergs overvældende positive reaktion. Teaterdirektøren, professoren, amatørastronomen og Johanne Luises ægtemand blev med sit eget udtryk ganske »betaget« af den unge guvernantes papirer. Han skriver straks efter modtagelsen et langt brev, der fylder arket ud til alle kanter, vedkender sig bekendtskabet med hendes familie gennem den afdøde brot, takker for den ære hun viser ham ved at ønske ham som sin udgiver, kalder hendes refleksioner dybsindige og stilen veltalende og røber, at han gør sig allehånde anstrengelser for at skaffe nærmere oplysninger om hendes person, at han har fundet detaljerede Danmarkskort frem for at lokalisere Maltrup og forhørt sig i sin bekendtskabskreds om nogen skulle kunne beskrive Mathildes udseende. I næste brev berømmer han hendes brevstil, bekender, at han læser hendes breve om og om igen, og beder hende anvende eventuelle ledige stunder til at skrive til ham, som om hun skrev til en veninde.

I løbet af november måned skriver han seks sådanne lange breve, som Mathilde henrykt besvarer. Af denne korrespondance er kun Heibergs to første breve af 1.-2. 11. og 10. 11. bevaret (publiceret i Marg. Fibiger 1891, s. 60–80), og ingen af Fibigers svarbreve. Han låner hende bøger, afsætter *Clara Raphael* til C.A. Reitzels forlag og glæder sig til deres første møde, når hun ved juletid kommer til København. Han sender forlagshonoraret på 120 Rigsdaler, det samme som en lærerinde med egen småbørnsskole kunne tjene på et år, fratrukket 20 Rd som Mathilde beder ham overlade til »Komitéen for de Faldnes Efterladte«.

I et par måneder levede de to forfattere i det lykkelige fællesskab, der kan findes mellem åndsfrænder. Familierne hæftede sig imidlertid mest ved ubalancen i forholdet mellem den 58årige samfundsstøtte og den 19årige guvernante. Johanne Luise og Ilia greb ind, og forbindelsen blev begrænset til det rimelige, med andre ord nærmest afbrudt.

5. Clara Raphael

Heibergs breve indeholdt ikke kun fyrig opmærksomhed over for forfatterinden, han var selvsagt også god for en analyse af roma-